

STICHTING SENIOERENRAADDONGEN

BELEIDS- EN UITVOERINGSPLAN 2023 - 2024

Inleiding

Het is al langer bekend. Door vergrijzing maar ook door het steeds ouder worden maken ouderen een groeiend deel uit van onze samenleving. Hun rol in de Nederlandse samenleving wordt daardoor steeds prominenter.

De groep ouderen verandert niet alleen in kwantitatieve zin maar ook in kwalitatief opzicht. Bij het begrip “ouderen” wordt vaak gedacht aan armoede, gebrekkigheid en dood. Maar er is ook steeds meer een gevoel van respect voor de levenservaring en wijsheid van ouderen.

Er is ook een kentering gaande. Ouderen blijven veel langer jong, gezond en zelfstandig dan vroeger. Zij worden zelfbewuster en velen zetten zich in voor maatschappelijke doeleinden. In economisch en politiek opzicht vormen zij een krachtiger doelgroep. In de moderne samenleving is het eigenlijk niet meer mogelijk om het begrip “oudere” te koppelen aan leeftijd. Wij spreken daarom liever van senioren. Dat neemt natuurlijk niet weg dat met het stijgen van de leeftijd de leefomstandigheden wijzigen en daarmee de vraag aan zorg en ondersteuning. En datzelfde geldt voor aanpassingen op bijvoorbeeld het terrein van mobiliteit en huisvesting.

Naast de ouderenorganisaties Katholieke Bond van Ouderen Dongen (KBO), Stichting Welzijn Ouderen Dongen (SWOD), Stichting Open Bejaardenwerk 's Gravenmoer (SOBG) en Stichting Met je Hart, zijn er in Dongen nog diverse andere organisaties die van betekenis zijn voor senioren. Zij organiseren vele activiteiten die ervoor zorgen dat senioren kunnen deelnemen aan de samenleving of bieden hulp als senioren afhankelijk of kwetsbaar worden. Ook de gemeente biedt ondersteuning voor senioren om ervoor te zorgen dat zij zo lang mogelijk zelfstandig aan de samenleving kunnen deelnemen. En de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is van onschatbare waarde.

De maatschappelijke ontwikkelingen gaan snel. Op het gebied van huisvesting, (digitale) informatieverstrekking, inkomen, mobiliteit, verandering van wet- en

regelgeving in de zorg etc. verandert er veel dat direct de levensomstandigheden van senioren raakt. En het Rijk heeft daarbij steeds meer verantwoordelijkheid overgedragen aan gemeenten. Het is voor senioren van groot belang dat hun belangen ook op lokaal niveau bij gemeenten en andere instanties op beleidsniveau behartigd worden.

Om deze reden is in 2015 de Seniorenraad Dongen opgericht, een samenwerkingsverband van KBO, SWOD en SOBG. Later aangevuld met de Stichting Met je Hart. Dit samenwerkingsverband is op 24 november 2018 getransformeerd in een Stichting SeniorenRaadDongen waarin, naast de genoemde organisaties, ook andere organisaties en deskundigen zitting kunnen nemen. In dit beleids- en uitvoeringsplan 2023 – 2024, dat uiteraard voortbouwt op het vorige plan, wordt inzicht gegeven in de doelstellingen van de stichting en de onderwerpen die bij de uitvoering daarvan aan de orde komen.

Beleidsdoelstellingen Stichting SeniorenRaadDongen (SRD)

De SRD zet zich in voor alle ouderen in Dongen. De stichtingsakte omschrijft dit zo:

- a. Het bevorderen van de zelfstandigheid, de maatschappelijke participatie en integratie en het welzijn van alle ouderen in de gemeente Dongen, waarmee bedoeld wordt op alle 55-plussers, hierna senioren genoemd;
- b. Het behartigen van de collectieve belangen van alle Dongense senioren op de terreinen van wonen, welzijn, zorg, mobiliteit en dienstverlening;
- c. Het verrichten van alle verdere handelingen die met het vorenstaande verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

In dezelfde akte staat ook aangegeven op welke wijze wij die doelstellingen willen verwezenlijken:

- a. Het signaleren van behoeften en vragen van senioren en het nemen dan wel ondersteunen van initiatieven om hierop in te spelen;

- b. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de lokale overheid alsmede de vrijwilligersorganisaties en professionele instellingen die actief zijn op belangrijke leefgebieden van de senioren in Dongen;
- c. Het optreden als gesprekspartner van de onder b genoemde partijen en – indien gewenst – het bieden van ondersteuning bij het richting geven aan hun werk;
- d. Het bevorderen en realiseren van een effectieve communicatie tussen de diverse betrokken partijen en de senioren;
- e. Het volgen van belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het welzijn en de zorg voor senioren en het vertalen daarvan naar de lokale situatie;
- f. Nauwe samenwerking met alle partijen die actief zijn in het werkveld van de SeniorenRaadDongen;
- g. Het bevorderen van en werken aan collectieve belangenbehartiging in de ruimste zin van het woord.
- h. Het instellen van werkgroepen voor de uitoefening van haar doelstelling.
- i. Het opereren als een onafhankelijk orgaan.

Het bovenstaande vormt de kern van het functioneren van de SRD. Ons beleid is erop gericht om daarbij zoveel mogelijk samenwerking te zoeken met personen en organisaties, binnen en buiten Dongen, die van betekenis kunnen zijn voor de realisatie daarvan.

Uitvoeringsactiviteiten

Het werkkterrein van de collectieve belangenbehartiging van senioren is omvangrijk. Grosso modo kan dat werkkterrein aangeduid worden als het sociaal domein. Uiteraard met de focus op het ouderenbeleid. In onderstaand uitvoeringsplan hebben wij onderscheid gemaakt in onderwerpen die het functioneren van de SRD betreffen, onderwerpen die gaan over de algemene belangenbehartiging en onderwerpen die meerdere delen van het sociaal domein betreffen. Daarnaast zijn er enkele specifieke thema's zoals "Werk en Inkomen", "Wonen en Zorg" en "Mobiliteit, zorg en welzijn".

Pagina 3 van 10

Zoals hierboven aangegeven zijn er vele organisaties die aandacht hebben voor het welzijn van ouderen. Niet altijd is even duidelijk wie en op welk moment activiteiten organiseert en is sprake van een zekere overlap. De SRD blijft zich inzetten om zoveel mogelijk overleg en samenwerking met relevante organisaties te zoeken. Daarnaast vraagt een goede belangenbehartiging ook dat gemeentelijke, provinciale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van ouderenbeleid continu gevolgd worden. En belangenbehartiging vraagt in voorkomende gevallen ook om profilering van standpunten in de publiciteit.

Activiteiten t.b.v. functioneren organisatie SRD

Onderwerp	Wanneer?
1. <u>Kennisbehoud en –ontwikkeling</u> Volgen beleids- en juridische ontwikkelingen via externe publicaties en kennisbanken en het volgen van workshops en cursussen.	Continu
2. <u>Uitvoering communicatieplan SRD</u> Het communicatieplan wordt verder uitgevoerd.	Continu
3. <u>Gebruik social media</u> o.a. ter profilering van de SRD en het overbrengen van de boodschap.	Continu
4. <u>Verdeling werkzaamheden</u> Gelet op het omvangrijke werkterrein is een taakverdeling te onderzoeken	2023
5. <u>Opstellen privacyreglement</u>	Q4 2023

Algemene belangenbehartiging

Onderwerp	Wanneer?
<p>1. <u>Volgen van algemene ontwikkelingen</u> Voor een goede belangenbehartiging is het van groot belang om de (ook provinciale en landelijke) ontwikkelingen in het sociaal domein goed te blijven volgen. Adviezen en standpunten van de SRD winnen daardoor aan kracht.</p>	Continu
<p>2. <u>Gebruik enquêtes en organiseren bijeenkomsten</u> Voor onderwerpen van aanzienlijke importantie met betrekking tot de zorg, ondersteuning en het leefgebied van senioren kan het zinvol of noodzakelijk zijn om voor onderwerpen een enquête uit te zetten of een bijeenkomst te beleggen met senioren en relevante organisaties.</p>	Facultatief
<p>3. <u>Samenwerking met andere organisaties</u> Voor een goede belangenbehartiging is het van belang om contacten te leggen en te onderhouden met alle organisaties die (mede) van betekenis zijn voor senioren.</p>	Continu
<p>In dat verband legt de SRD contact met alle relevante organisaties om kennis te nemen van elkaars activiteiten, die desgewenst te ondersteunen of af te stemmen en om de onderlinge contacten te verstevigen.</p>	Continu
<p>4. <u>Pers en publiciteit</u> Om in voorkomende gevallen aandacht te vestigen op de adviezen en standpunten van de SRD zal dit met de pers en in andere publiciteitsuitingen gecommuniceerd worden. Zie ook het communicatieplan</p>	Continu
<p>5. <u>Seniorenkaart</u> Het om de twee jaar verzorgen en distribueren van een overzicht van belangrijke telefoonnummers op het gebied van (medische) zorg en welzijn voor ouderen.</p>	Tweejaarlijks Q4 2023

Integrale onderwerpen sociaal domein

Onderwerp	Wanneer?
<p>1. <u>Nieuw lokaal sociaal contract</u> Het fundament van het Sociaal Domein moet aangepast worden. Van groot belang is dat er een nieuwe verhouding komt tussen (lokale) overheid, maatschappelijk veld en inwoners. De SRD heeft dit inmiddels bij de gemeente aangekaart.</p>	Q4 2023
<p>2. <u>Samenhangend ouderenbeleid</u> Bij het vormgeven van het ouderenbeleid gaat het om verschillende beleidsterreinen en diverse aspecten van beleid. Daar zijn diverse gemeentelijke afdelingen en bestuurders bij betrokken alsmede vele maatschappelijke organisaties en belangenbehartigers. Er is sprake van een breed gefragmenteerd beeld. Het is van groot belang dat gezocht wordt naar samenhang.</p>	2023
<p>3. <u>Cumulatie kosten ouderen</u> Het inkomen van ouderen bestaat doorgaans uit een AOW-uitkering en in de meeste gevallen een al dan niet bescheiden pensioenuitkering. Vooral de pensioenuitkering is al jaren aan erosie onderhevig door korting op de uitkering en het achterblijven van indexatie. Intussen worden de kosten van levensonderhoud door prijs- en belastingverhogingen steeds hoger. De SRD zal deze cumulatie van kosten concreter in beeld gaan brengen.</p>	Continu
<p>4. <u>Wonen, zorg en leefomgeving</u> Eind 2018 is het regionale onderzoek naar de woningbehoefte gepresenteerd. En inmiddels is ook de regionale woonzorganalyse afgerond. Het rapport bevat veel informatie over de woonwensen en – behoeften van diverse</p>	2023

doelgroepen waaronder senioren. Op basis van deze onderzoeken zal de gemeente in een woonzorgvisie haar beleid baseren ten aanzien van de vraag hoeveel, welke soort woningen en waar de woningen van senioren gebouwd kunnen gaan worden. De SRD zal hierbij betrokken worden naast andere organisaties.

5. Doorontwikkeling Dorpsteam 2023

Het Dorpsteam gaat een belangrijke rol spelen in de lokale zorgstructuur. De gemeente is bezig met een plan van aanpak in samenwerking met enkele maatschappelijke organisaties. De SRD zal de effecten van de implementatie van het Dorpsteam voor voornamelijk de ouderen nauwlettend volgen.

6. Mantelzorg- en vrijwilligersbeleid Continu

Bij de zorg voor senioren spelen, naast de professionele hulpverleners, ook de mantelzorgers en vrijwilligers een belangrijke rol. In het overheidsbeleid ligt er grote nadruk op zelfstandigheid en zelfredzaamheid van senioren, waarbij een grote rol is weggelegd voor de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers. Uit steeds meer publicaties blijkt dat het sociale netwerk van senioren en de beschikbaarheid daarin van mantelzorgers en vrijwilligers overschat wordt. De SRD zal signalen op dit gebied inventariseren en na- gaan of dit spanningen oplevert bij de toegang tot overheidszorg.

7. Cliëntondersteuning 2023

Het is voor senioren die behoefte hebben aan ondersteuning nog te weinig vanzelfsprekend om gebruik te maken van een gratis onafhankelijk cliëntondersteuner. Samen met KBO en SWOD zal nagegaan worden welke initiatieven er mogelijk zijn om de bekendheid van cliëntondersteuning te verbeteren.

8. Rechtsbescherming kwetsbare inwoners 2023
De SRD heeft schriftelijk aandacht gevraagd voor het thema rechtsbescherming kwetsbare inwoners o.a. ouderen. Vanuit het Rijk zijn inmiddels financiële middelen beschikbaar gesteld. Ook op dit terrein zal meer bekendheid gegeven moeten worden.

Inkomen en werk

Onderwerp	Wanneer?
1. <u>Armoedebeleid en schuldhulpverlening</u> Het armoedebeleid en de schuldhulpverlening heeft bij de gemeente extra aandacht gekregen. De SRD heeft daaraan een bijdrage geleverd en zal dat blijven doen en daarbij ook de uitvoering van dat beleid volgen.	Continu
2. <u>Informatie</u> Inkomenspolitiek is weliswaar geen gemeentelijke aangelegenheid maar de SRD is van mening dat de ouderen op een begrijpelijke manier geïnformeerd moeten worden over de ontwikkelingen in deze moeilijke materie die voor hen relevant zijn. Bovendien kunnen menselijke regelingen zoals Meedoen regeling, kwijtschelding belastingen etc. van invloed zijn op de inkomenspositie van ouderen.	Continu

Wonen en zorg

Onderwerp

1. Project Huis op Maat

In het kader van dit project worden op verzoek huur- en koop- woningen van senioren bezocht voor het houden van een woonscan. Het woonscanadvies geeft de mogelijkheid om de woning aan te passen als de bewoner(s) in de toekomst afhankelijk worden. De woning wordt daardoor levensloopbestendig. De SRD zal dit project trekken. Dit nieuwe project is nog in ontwikkeling.

Wanneer?

2023

Mobiliteit, zorg en welzijn

Onderwerp

1. Mobiliteit

Zeker voor afhankelijke en kwetsbare senioren is het van groot belang dat zij zich kunnen blijven verplaatsen. De SRD zal daarom de toegankelijkheid van vervoersvoorzieningen (regio- en deeltaxi, openbaar vervoer, automaatje) en het aanbod van hulpmiddelen blijven volgen.

Wanneer?

Continu

2. Digitale communicatie

De verschuiving van mondelinge en schriftelijke communicatie naar digitale communicatie is onmiskenbaar. Die technologische ontwikkelingen zijn niet te stoppen maar vooral de oudere senioren hebben grote moeite om dat bij te houden. Voor hen ontstaat een informatie- en communicatiegat. Strikt genomen is er sprake van een overgangssituatie. De SRD zal zich buigen over de vraag welke mogelijkheden er zijn om deze overgangssituatie voor senioren het hoofd te bieden.

Continu

3. Beleid en uitvoering WMO en aanverwante regelingen

Continu

Op dit terrein is er sprake van diverse ontwikkelingen die leiden tot jurisprudentie, aanpassing van regelgeving en vaak - als gevolg daarvan - aanpassing van beleid.

Vanwege het grote belang van dit taakveld voor senioren dient de SRD deze ontwikkelingen nauw- lettend te volgen, onder meer om haar rol als gesprekspartner en adviseur goed te kunnen vervullen.